

Denne måneden har vi prøvd å finne ut av hvilket område barna på Luna vil ha mest fordeler av at vi utvikler videre og hva som interesserer dem mest akkurat nå. Rammeplanen er tydelig på at barn i barnehagen skal få mulighet til å oppholde seg i naturen og få gode opplevelser med friluftsliv året rundt (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 52). Ifølge forskning gjort av Osnes og Skaug (2015), viser det seg at naturlekeplasser er det miljøet barn er mest fysisk aktive i og som tilbyr størst variasjon av bevegelsesmuligheter. Andre forskere hevder at det er en økende bekymring for at barnas naturkontakt trues av en hverdag som er mer "hjemmesentrert, bilbasert, voksenorganisert, stillesittende og skjermorientert" (Sanderud & Gurholt, 2012, s. 3). Dette er i seg selv gode argumenter for å etablere en turplass, men vi ser at et slikt prosjekt kan bli vanskelig gjennomførbart for vår aldersgruppe.

Turen frem til skogen er ikke lang, men en stor andel av barnegruppen er lite mobile utendørs. Stiene er smale og steinete og går over bekkeløp som vi ikke kommer over med barnehagens vogner. Vi har også en tidsbegrensning, da man må tilbake til barnehagen for å legge barna til å sove. Med tanke på hvor lite tid vi har anledning til å være i skogen i forhold til tiden vi tilbringer på utelekeplassen, ser vi at barna kan ha større utbytte av at vi fokuserer på arealene innenfor barnehagen.

Uteområdet vårt ble også vurdert som et mulig tema for utviklingsarbeidet. Forskning viser at forskjellen på aktivitetsnivå ikke nødvendigvis er høyere på utelekeplassen enn inne (Osnes & Skaug, 2015; Kleppe et al., 2020). Samtidig viser Kleppe et al. (2020) til en studie med 1-3-åringene at 1-åringene var mer aktive i risikofylt lek innendørs, sammenlignet med utendørs og trekker frem den reduserte andelen utetid som mulig årsak (Kleppe 2018a i Kleppe et al. 2020, s. 30).

Vi tror at det for de yngste småbarna også kan ha en sammenheng med at de føler seg tryggere i og har mer oversikt over innemiljøet. De vil heller ikke være hindret av klær som gjør både bevegelser og sansing mer utfordrende. Moser bruker begrepet *psikomotorikk* for å favne sensoriske erfaringer, psykiske, sosiale og motoriske prosesser. Det vil si at kroppsholdningen og bevegelsen i en bestemt situasjon blir påvirket av både ytre og indre forhold, som trykghetsfølelse og motivasjon (Moser, 2010, s.133). Dette er i stor grad forhold som er med på å avgjøre opplevelsen av utelek for de minste barna og vil dermed påvirke motivasjonen for å være ute.

Med tanke på at avdelingen vår kun består av barn som så vidt har blitt trygge i barnehagen, kan det være lurt å utfordre barn i et miljø der de allerede føler seg trygge og opplever at de selv har gode forutsetninger for å lykkes. Dette handler ikke om at vi ikke tror de klarer, men heller å forsikre at alle får like gode forutsetninger fra starten av. Barn trenger utfordringer som er tilpasset deres individuelle behov for spenning og de ferdighetene de allerede besitter. Slik kan vi støtte barna i bygge motstandskraft mot utfordringer de vil møte (Størksen, 2018, s. 175).

Personalet på avdelingen formidlet et ønske om å legge endringsarbeidet til et område som kunne være tilgjengelig for barna mest mulig av dagen, og som ikke krever full bemanning for å kunne tas i bruk. Vi vet det er sannsynlig at barna vil tilbringe mer tid innendørs høst- og vinterhalvåret, som ligger foran oss. I følge Kleppe, et al. (2020), er den gjennomsnittlige utetiden for norske

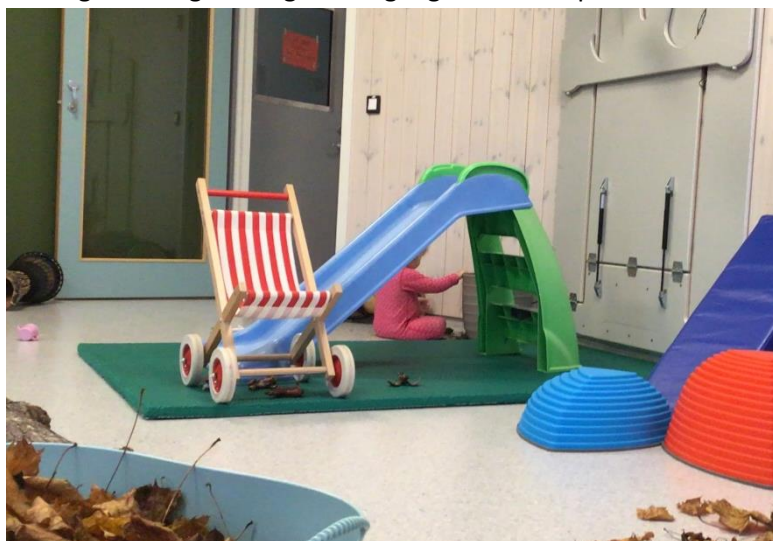

barnehagebarn nede i 1,5-2 timer per barn i disse sesongene. Sanderud og Gurholt (2014) argumenterer for at det finnes alternativer til ideen om at barn som fritt leker i frie naturomgivelser er det eneste ekte og universelle: "Et alternativ [...] kan være å undersøke, beskrive og nyansere barns subjektive og levde erfaringer, opplevelser og meningsskaping gjennom naturkontakt i ulike kontekster" (Sanderud & Gurholt, 2014, s. 4).

Vi begynte å spørre oss om natur kan oppleves andre steder enn ute. Om vi kunne gjøre det mer tilgjengelig for utforskning med hele kroppen og kanskje til og med åpne for andre muligheter enn vi kan klare ute? Om vi velger å jobbe med innemiljøet, må det nødvendigvis utelukke utemiljøet? Vår tanke er ikke å erstatte all utetid og naturopplevelser med egne fremstillinger av det vi mener natur er, men heller tilrettelegge for at alle skal kunne utforske natur, sine egne og andres ideer, språk og evner med hele seg (Sanderud & Gurholt, 2014, s.5).

Sanderud og Gurholts tolkning av begrepet "nysgjerrig lek" åpner fra deres ståsted for en tolkning som fremhever at det ikke nødvendigvis er risiko og fysisk fare barna søker, men erfaringer og innsikt i de grunnleggende spørsmålene. Eksempler på dette kan være "Hvem er jeg, hva kan jeg (klare), hva er det som omgir meg og hvilken plass har jeg i tilværelsen og i verden?" (Sanderud & Gurholt, 2014, s. 5). En av utfordringene vi ser for oss blir å tilrettelegge innemiljøet slik at det også passer for de som evt har et stort spenningsbehov. Vi vet jo foreløpig ikke så mye om alle barna som blir "Luna-barn" dette barnehageåret. (Størksen, 2018, s. 178). Dette kommer tydelig til syne i måten de utforsket -eller ikke ville utforske det flotte «naturrommet» vi hadde iscenesatt. Der var det trerøtter, stammer og store baljer med tørket løv. Barna har til å begynne med fått mulighet til å gå inn og sette i gang aktiviteter på egenhånd. Vi voksne har holdt oss mer i bakgrunnen, noe som viste seg å bli alt for mye for dem. Barna har gått inn, stivnet og gått rett ut igjen. Noen slo seg til ro i kroken ved blomsterpotten som var fylt med jord. Det var liksom mer enn nok. Vi har like vel valgt å beholde rommet som det er en stund til. På grunn av sykdomsperiodene er det flere barn som ikke har fått prøve det ut. Vi vil vi se på hvordan de ansatte kan bidra til at barna får lyst til å undersøke det ukjente miljøet.

Barna skal få stimuli og utfordringer, men i en kontekst preget av trygghet (Størksen, 2018, s. 179). Samtidig vil det være avgjørende at de ansatte hele veien har et kritisk, reflektert og uttalt forhold til menneskesyn, voksenrollen og seg selv som miljøskaper. Et rikt fysisk miljø vil i seg selv ikke være nok for å øke kvaliteten i arbeidet med kropp og bevegelse, eller "barn lærer ikke bokstaver og ord bare ved å bli plassert i et rom med bøker -det må noe mer til" (Whitehead, 2010, sitert i Osnes 2021) Vi må alle være bevisst vårt eget bidrag inn i sammenhengen og miljøet, og hvordan vi skaper motivasjon for bevegelse.

Litteratur:

- Gotvassli, K. A. (2020). *Kvalitetsutvikling i barnehagen*. Universitetsforlaget.
- Haugstvedt, K. T. S., & Bech, R. (2018). *Barn og bevegelse*. Cappelen Damm
- Kleppe, R., Sando, O. J., Hansen, E. B. S. (2020). Innendørs risikofylt lek: Muligheter for spenning og variasjon i barnehagens lekemiljøer?. *Journal for Research in Arts and Sports Education, Special Issue: Fysisk aktivitet, kropp og bevegelse i barnehagen, 2020(2)*, s. 26-46/<http://dx.doi.org/10.23865/jased.v4.2460>
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir. <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>
- Moser, T. (Red.).(2018). *Kroppslighet i barnehagen, pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse*. (3. utg). Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Osnes, H. (2021). *Kroppslig Litterasitet*. Fagbokforlaget.
- Osnes, H. & Skaug, H. N. (2015). Kroppslig lek, fysisk miljø og helse i barnehagen. *Første Steg, 2015(2)*, 18-21.
- Sanderud, J. R. & Gurholt, K. P. (2014). Barns nysgjerrige lek i natur. *Nordic studies in Education, 34(1)*, 3-20.
- Størksen, I. (Red.). (2018). *Livsmestring og livsglede i barnehagen*. Cappelen Damm.
- Ulset, V., Vitaro, F., Brendgen, M., Bekkhus, M. & Borge, A.I. H. (2017). Time spent outdoors during preschool: Links with Children's cognitive and behavioral development. *Journal of Environmental Psychology, 2017(52)*, s. 69-80/<http://dx.doi.org/10.1016/j.jenvp.2017.05.007>